انجنیر عبدالصبور صافی ۲۰۱۸/۰۵/۱۸

یو قدم یو آواز انقلاب انقلاب

(دوهمه برخه)

په لمړی برخه کي مو د حق او د هغه اړخونه، د انګریزانو کړني او پښتنوسره ظلمونه، ناروا وي او هم د پښتنو بېسواد او له تمدن نه محروم ساتلو کي د انګریزانو ستر رول او پاکستانته ئي په دي هکله سپارښتنوته د تاریخ دیوي توري برخي په توګه کتنه وکړه، په دغه برخه کي د فخرافغان باچاخان د عدم تشدد مبارزو ته هم یو نظر واچول شو، اوس راځو پاتي برخي ته!

د باچاخان د عدم تشدد مبارزي پایلي:

که څه هم باچاخان خپل ټول عمر د عدم تشدد مبارزي په لار کي تېر کړ مګر هېڅکه ئي هم وسلي ته لاس وانچو خو سره سره له دي هم د دي مبارزي اغېز دومره قوي او زننده و چي انګریز او پنجاب ئي برداشت نشو کولی، نو ځکه باچاخان ئي په وار وار زندان کي واچو چي په دي توګه د دهٔ زیات عمر په زندان کي ضایع شو، هغه خواته ګاندي وتوانېده چي خپله د عدم تشدد مبارزه د هندوستان په نیمه وچه کي بریالی کړي خو دي خوا باچاخان په مخکي ستر خنډونه پراته ول، دا خنډونه څه ول او څه عامل سبب شو چي د باچا خان د عدم تشدد مبارزه دې، د پښتنو په ژوند کي دستربدلون سبب نشي او پښتانهٔ خپلي آزادي ته ونه رسېږي و دغه مبارزه دې ملموسي پایلي ونه لري، چي په لاندي ډول ئي څېړم:

- ۱- باید له هرڅه مخکي دا ووایم چي د اوسني ناسور پاکستان منځته راتلل په ۱۹۴۷زکال کي چي د باچاخان د نظر خلاف منځته راغی یا جوړ شو او باچاخان د پاکستان دجوړېدو سخت خلاف و، مګرعلی جناح غوښتل چي پاکستان جوړشي او دغه برخه کي انګریزان هم د جناح سره ملګري ول، خدای بخلي باچاخان نهرو ته په سخته ژبه وویل چي «مونږمو خرڅ کړو» نوځکه پاکستان باچاخان ئي هېڅکله ښه نه لیده او د عدم تشدد مبارزي کړاونه له همدي ځایه پیل شول۰
- ۲-باچا خان د ټولو تلاشوسره سره و نه توانېدهٔ چي دغه مبارزه د یوي واحدي رهبري لاندي راولي دا د باچاخان ناتواني نه وه، یوه خوا پرلپسي زندانونه او دبلي خوا د پښتنو مشرانو بي ځایه غرور او د انګریز د تفرقي اغېز و چي پښتانهٔ ئي تردېره حده تر تاثیرلاندي راوړي ول، له بده مرغه همدا ذهنیت تراوسه هم پښتانهٔ کړوي خو

دوی لا هم د غفلت په خوب ویدهٔ دي! دا دې عدم تشدد مبارزه کي یوه ستره تشه وه، خپله باچاخان په دې هلکه د آزادي بخښوونکو مبارزو او د هغو د نیمګړتیاو په اړه په خپلو لیکنو کې داسې یادونه کړې ده « په دې دوران کې به کله نا کله د پرنګیانو او آزادو قبایلو ترمینځ جګړې کېدلې خو ټول قبایل په یوه سلا او یوه خوله نه ول، نو ځکه انګرېزانو ته څه نقصان نه رسیده، چې مومندو به حمله وکړه وزیر، مسود او اپریدي به کرار ناست ول، او که به د اپرېدو او انګریزانو جګړه وه، مومند، وزیر او مسود به نه ول خبر، هر یو به ویل چې دا د هغه جنګ دی، موږ یې څه کوو. په کار وه چې ټول قبایل په یوهٔ غورځنګ کې راټول شوي وای، ښه روزل شوي وای او ټول یوځل راپورته شوي وای». چې په خواشینی سره باید و وایم چې همدا ستونزه تراوسه هم دوام لري او پښتنانه سره وېشلي دي۰

- ۳-بله ستره تشه د باچاخان د عدم تشدد مبارزه کي د خلکو بې سوادي، دسیاسي شعورکمښت، او د فقر ستره او لوږه کچه وه چې پاچاخان ورسره لاس په ګریوان و که څه هم باچاخان د تعلیم په هلکه ستر ګامونه پورته کړل خو دښمنانو په قرار نه پرېښود چې پورته ورته اشاره وشوه۰

- ۴-کله چې غازی امان الله خان له تخته پرېوته سقوي او بیا نادرخاني منځته راغله باچاخان هغسې چې باید حمایه شوی وای؛ حمایتي نه کېدهٔ، او داسې آزادي ښنونکې مبارزې چې ملاتړ ونلري مخته وړل او بریا ئې ګرانه خبرده۰

- ۵- د پاکستان استخبارت د انګریزانو تر تربیې لاندې په پښتنو سیموکې بی سوادي، فقر اود قومونو ترمنځ د نفاق اور ته لمنه وهله او دغه سیمې ئې هم له اقتصاد اوصنعت او هم ئې له تحصیل، فرهنګ او هنرنه محرومې وساتلې، هرڅه ئې دیني مدرسوته وقف کړل او په دنیائې د بطلان کرښه کش کړه بس تند لاري ئې وروځل چې افغانستان ته سرخوګی پیدا کړي او قبایل وځپي، یعنی پښتون په پښتون ټکول شروع شول۰

- ۶- په ډېره خواشیني باید ووایم: دخدای بخلي فخرافغان باچاخان له کهولت، ناروغتیا او بیا د دنیانه د جامه بدلولو روسته، پاتي شونو یا ځایناستو د باچاخان آرمان پوره نه شوکړی، د پښتنو له حقونونه دفاع او ملاتړ، د باچاخان دعدم تشدد د پالیسي بریا ته رسَول، خپل ځای د پنجاب سره ګذران اوفوجیانوسره سرخوزوني ته وسپارهٔ، پښتونخواکي جلسي او مجلښونه جوړېدل خو دې لپاره نه چې د باچاخان په قدم څنګه پل کیږدي، څرنګه پالیسي او ستراتېژي جوړه کړي یا څنګه د پښتنوحقوق خوندي کړي، څنګه پښتنوسیموکي حق و عدالت تأمین کړي، بلکه له دې لپاره وي چې څوک څنګه خان څوکی او مقام ته ورسوي، څوک څنګه خان اسامبلي تالارته ورسوي دا پالیسي سبب شوه چې د پښتنو ټول توان، دې لارې کې میراتي شي۰

- ۷-بلې خوا ته د افغانستان ناورین او ناوړه حالات دشورویانو راتګ چې مهاجرتونو او جنګونو زور واخیست د یوشمیرزیاتو ملکونو مرستې پاکستان ته جاري شوې دا هم د دې سبب شو چې دیوې خوا د عدم تشدد مبارزه خاموشه پاتې شي او د بلې خوا د پښتنو حقوق د پنجابی فوج له خوا غصب او د ټولنیز ژوند ارزښت او آزادي، خوراک دهدیرو شي۰

قبایلو او پښتونخوا د افغانستان له انقلابه خپل ملاتړ اعلان نکړکه څه هم د کابل سره ئې اړیکې درلودلې د بلې خوا ئې پاکستان فوج ته اجازه ورکړه چې په قبایلي سیموکې فعالیتونه ترسره کړي ملتپالو پښتنو کوندونو کولای شول د

مېلمه پالني دود سره سم د مهاجرو کمپوته اجازه ورکړي او د پاکستان نظامي فعالیت مخه په قبایلو کې ونیسي؛ مګر ونشول، همدا و چې پاکستان رو رو په قبایلي سیموکې منګولې ښخې کړې، د پښتنو له دې مرستې سره سره د پاکستان فوجیانو پښتون ضد سیاست پرځپل ځای پاتې شو څه چې؛ لا شدد ئې ونیو، فوجیانو اوISI وغوښتل چې په مجاهدینو او طالبانو افغانستان تر خپل ولکې لاندې راولي یعنی د خپل سیاست تابع ئې کړي او په ضمن کې داسې یوه لوبه جوړه کړي چې په پښتنو سیمو کې خپل اغېز اوتسلط زیات کړي، دوی داسې اټکل کاوه هر وخت چې وغواړي کولی شي پاکستاني طالبانو مخه ونیسي نوځکه ئې غوره وګڼړله چې خپل ملک کې هم طالبان جوړ کړي چې هم پښتانه پرې وټکوي او هم د همدې بهانې نه په ګټه اخیستلو پاکستاني فوج قبایلي سیمو ته مخه کړي او دا سیمې خپل واک کې راولي، صوات ، دیر، بنو، وزیرستان ټوله پښتونخوا ئې بمباران کړه ځوانان و سپینږیري ترینه په مرموز ډول ورک یا زنداني او یا ئې ووژل شول، د طالبانو کړی چې د دوی په واک کې وې د پښتنو ځوانانو په نیولو او وژلو کې استعمال کړې. خوله نیکه مرغه هغسې چې فوجیانو او ISIګنړې وه هغه نتیجه ئې تر لاسه نکړه، د پاکستان د فوج او ISI د نظرخلاف نن دخلکو سیاسي شعور زیاته اندازه لوړشوی په ځوان نسل کې داسې یونهضت او تحرک را ټوکېدلی چې پښتانهٔ ئې ترهر وخته زیات سره یو غږ او یو آواز کړي داسې ښکاري چې د پښتنو په زړونو کې سترغم و درد له پاکستاني کرنیلانو د ظلم او ستم پروت ده معلومه ده چې دا درد او ویر به طوفاني کېږي علامې ئې له ورایه ښئې چې ستر سېلاب رااوان ده که نن وي که سبا د دې مخه څوک نشي ډب کولی، پاکستاني کرنیلانو تراوسه داسې تصور نشو کولی چې پښتانهٔ به وچتېږي خونن دا د پښتون ژغورنې موومنت یا PTM د پښتنو ځوانانو تحریک ده چې د پاکستاني فوجیانو خوب ئې حرام کړی ده، اوس افغانستان ته یوستر بل چانس پلاس ورغلی ترڅو هم د پښتنو حقوق اعاده کړي او هم پنجاب ته سخت سبق ورکړي، هم په بلوچو سیموکې او هم په پښتونخواکې کوم غورځنګونه چې راټوکېدلي دا د افغانستان په خیر دي خو یوې سترې ستراتېژي او پلان ته ضرورت لري ترڅو دغه پاڅونونه ښه مدیریت شي، بې ځایه به نوي ووایم د خراسان غوښتونکو او وطن پرولونکو بوبولالي د پنجاب یوه دسیسه ده ترڅو افغانستان د پښتنو د دغه غورځنګ له فعالیتو لرې وساتي او هم ئې د مرستې لاس ورکولو مخه ونیسي، که د افغانستان دولت دا موقع پیدا نکړي چې د غورځنګ لاس نیوی وکړي دا به ډېر دافسوس خبره وي ځکه بلکل روښانه ده چې د کوزې پښتونخوا د پښتنو بریا د افغانستان سیاسی او اقتصادي ثابت د تل لپاره تضمینوي او افغانستان باید هېڅکله دا فرصت له لاسه ونباسي، دا چې PTM څنګه منځته راغی او څنګه پرمخ ځي د افغانستان رول به پکې څه وي لاندې به ورته کتنه وکړو.

نوربیا